

ENTISTEN PUNAKAARTILAISTEN, MATRUUSIEN JA PUNA-ARMEIJALAISTEN MUISTELMIA

I

P. P. PLESUMS

Vuonna 1917, Helmikuun vallankumouksen jälkeen, minä, latvialaisen vararykmentin kiväärimies, liityin puolueeseen. Kohta tapahtumat johtivat minut Pietariin. Suurelle ryhmälle latvialaisia kiväärimiehiä annettiin kunniakas ja vastuunalainen tehtävä, meidät lähetettiin vartioimaan Smolnaa ja taistelemaan vastavallankumousta vastaan Pietarissa. Siellä näin ensi kerran Vladimir Iljitš Leninin.

Tammikuussa 1918 eräessä Yleisvenäläisen Toimeenpanevan Keskuskomitean istunnossa käsiteltiin kysymystä suhteesta Perustavaan kokoukseen. Menševikit ja eserrät puhuivat paljon ja kirkuen. He paasasivat puhujalavalta, kunnes joku kärsimättömänä tarttui heitä takinliepeistä ja kiskoi alas.

Näytti siltä, ettei Lenin lainkaan kuunnellut puhujia. Ja niinpä sitten kiistan kuumimmillaan ollessa J. M. Sverdlov antoi puheenvuoron V. I. Leninille. Vladimir Iljitš asteli rauhallisesti etualalle ja alkoi puhua. Kaikki heti käsittivät, ettei Lenin ollut jättänyt sanaakaan kuulematta. Hänen puheensa pirstoi säpäleiksi kaikki vastustajain perustelut. Ajatusten selvyys, sanoinkuvaamaton usko kantansa oikeudellisuuteen, puheen yksinkertaisuus ja selvyys tempasivat läsnäolijat kiihkeästi mukaansa. Hänen sanansa innoittivat samoinajattelevia ja raivostuttivat vastustajia...

Marraskuusta 1917 maaliskuuhun 1918 näin Leniniä melkein joka päivä. Se huoneisto Smolnassa, johon vartiosto oli majoitettu, sijaitsi vastapäätä Leninin huonetta.

Kaikkia meitä ihmetytti Vladimir Iljitšin tavaton työteliäisyys. Hän poistui Smolnasta hyvin myöhään, joskus 3—4 aikaan yöllä, ja jo kello 10 aamulla hän oli taas työssä.

Eräänä aamuna, kun seisoin vartiopaikalla, tuli Vladimir Iljitš. Hän tervehti ystävällisesti jokaista, meni sotilaan luo, jolla

oli kirja käsissään, kysyi, mitä tämä luki, kuunteli tarkkaavaisesti vastauksen. Sitten hän meni konekiväärinmiehen lähelle. „Kuinka koneenne toimii?” — kysyi Vladimir Iljitš. Konekiväärinmies kertoi lyhyesti aseensa rakenteesta. Lenin kuunteli, teki muutaman kysymyksen, sen jälkeen hän jutteli toistenkin puna-armeijalaisten kanssa. Jokaiselle hänellä riitti sydämellisiä sanoja, hyväntahtoinen lempeä hymy.

Elämä oli siihen aikaan vaikeaa, nälkäistä. Kaikki vaikeudet Lenin kesti yhdessä kanssamme — ruuan vähyyden ja unettomat yöt. Mutta hän oli aina elämäniloinen, eikä häntä milloinkaan jättänyt huumorintaju, vieläpä hän vaikutti toisiinkin reipastuttavasti. Hänen työhuoneensa yksinkertaisuus ihmetytti jopa meitä sotilaitakin. Lenin pukeutui niin ikään hyvin vaatimattomasti, musta puku liiveineen, nauhakengät, lippalakki, lyhyt musta päällystakki. Sellaisena me totuimme silloin näkemään Iljitšin.

Viimeisen kerran näin Leniniä jo Moskovassa, Kremlissä, kun hänet haavoitettuna tuotiin Michelsonin tehtaalta.

Lokakuussa 1918 lähdin 9. latvialaisen jalkaväkirykmentin mukana Etelärintamalle. Samoin kuin miljoonat muut ihmiset, puolustin niinä vuosina ase kädessä Neuvostovaltaa, Lokakuun valloituksia...

II

I. I. ALEKSEJEV

Marraskuussa 1918 meidän merimiesosastomme lähetettiin Moskovasta Ukrainaankin. Vladimir Iljitš puhui sotaväelle. Ne hetket ovat piirtyneet ikuisesti mieleen... Pakkasilta. Laskevan päivän säteet kultaavat Kremlin torneja ja kirkkojen kattoja. Punainen tori on tulvillaan aseistettua väkeä, joka on puettu armeijan sinelleihin, merimiestakkeihin ja työläisten nahkatakkeihin. Kaikkien katseet ovat suuntautuneet tavalliselle puiselle puhujalavalle. Sille nousee Lenin.

Meillä Mustallamerellä oli käynyt paljon puhujia, mutta niin totuudenmukaisia, sydämestä lähteviä sanoja, joita me kuuntelemme sinä iltana Punaisella torilla, en ollut enemminkin kertaakaan kuullut. Lenin puhui yksinkertaisesti, mutta valloittavan vakuuttavasti. Hän ei elehtinyt juuri lainkaan, puhui rauhallisesti, mutta hänen sisäinen jännittyneisyytensä siirtyi meihin jokaiseen.

Puheensa alussa Iljitš sanoi muutaman sanan nuoren Punaisen Armeijan sotureille ja meille merimiehille, sanoi että sotapalvelu Punaisessa Armeijassa ja Laivastossa on Neuvostotasavallan jokaisen kansalaisen kunniakas ja läheinen asia. Hän

korosti, ettei ilman kuria ja kuuliaisuutta voi olla olemassa taistelukuntoista armeijaa. Erikoisesti meitä liikuttivat Leninin sanat siitä, että nuori Neuvostovaltio on vaarassa, taantumuksen mustat voimat yrittävät tukahduttaa vallankumouksen ja hetmani Skoropadski on luovuttanut Ukrainan maan saksalaisten kenraalien ryöstettäväksi.

Johtajan jokainen sana innosti meitä, lujitti uskoa voittoon. Me pyrimme kiihkeästi taisteluun proletaarisen vallankumouksen saavutusten puolesta.

Käytiin vaikeita, kiivaita taisteluja Harkovin liepeillä, Poltavan seudulla, Lozovajan ja Jekaterinoslavin lähistöllä. Meidän osastomme läheteltiin kaikkein vaarallisimmille lohkoille. Leninin nimi huulillaan merimiehet taistelivat henkeään säästämättä. Kun olimme Jekaterinoslavissa, M. I. Kalinin saapui sinne ja toi meille Vladimir Iljitšin käskyn — siirtyä Berdjanskin lähistölle auttamaan Punaista Armeijaa, taisteluun Denikin joukkoja vastaan.

Unohtumattomia päiviä! Kaikkialla missä taistelimme, Lenin oli näkymättömänä joukossamme, me muistelimme hänen kasvojaan, ääntään, hänen viisaita sanojaan, ja se auttoi meitä kestämään kaikki vaikeudet ja vaarat.

Viimeisen kerran näin meidän kallista Iljitšiämme hänen kuolinvuoteellaan. Olin silloin Merisotaopiston kurssilainen. Kun maan yli kiiri surusanoma Leninin kuolemasta, minut määrättiin yhdistettyyn kunniavartiostoon ja Itämeren laivaston ja merisotaopistojen seppeleen laskijaksi.

Lenin on kuollut! Tuota ajatusta oli mahdotonta olla vastustamatta, järki ei ottanut sitä vastaan, sydän ei tahtonut uskoa sitä. On kuollut mies, läheinen jokaiselle työläiselle, talonpojalle, puna-armeijalaiselle, merimiehelle,— läheinen kuin isä!

Moskova. Toisilleen tuntemattomat ihmiset pysähtyvät kadulla, he puhelevat lyhyesti:

— Vladimir Iljitš on kuollut.

— Sellainen menetys, on niin raskasta!

— Hän puhui meillä tehtaalla. Hän oli niin vaatimaton, seuraarakastava, hänen katseensa oli niin terävä, että tuntui kuin hän olisi nähnyt toisen sisimpään... Kaiken hän näki, kaiken huomasi.

Ja ihmiset kulkivat yhdessä edelleen, ikään kuin suru — koko kansan murhe — olisi lähentänyt heitä vieläkin tiiviimmin toisiinsa, sitonut heidät vieläkin vankemmilla ystävyys-siteillä. Ja niin se olikin, jokainen ymmärsi ja käsitti, että nykyään ja tulevaisuudessa on työskenneltävä, ajateltava, eletävä yhdessä, rakennettava elämää yhdessä. Niinhän opetti meitä Lenin. Siinä on meidän voimamme.

III

G. S. SOKOLOV

Vuosi 1919. Syksy. Valkoiset olivat valloittaneet Orelin ja uhkasivat valloittaa punaisen asepujan — Tulan. Leniniläinen puolueen Keskuskomitea lähettää Neuvostojen maan puolustukseen rintamalle parhaimmat voimansa — puolueaktiivin.

Ivanovon VKP(b):n järjestö antoi riveistään lähes 350 henkeä, ja lyhyiden valmistelujen jälkeen osasto oli lähtövalmiina. Koko kaupunki tuli saattamaan meitä.

Moskovaan saavuimme päivällä ja laulaen suuntasimme kulkemme Moskovan Neuvostolle. Moskovalaiset katsoivat hyvin uteliaina meidän kirjavasti puettua, mutta reippaasti marssivaa taisteluosastoaamme.

Seuraavana päivänä osastomme lähetettiin Liittojen talolle. Sinne saavuttua menimme saliin ja lauloimme odotellessa. Salissa oli kova hälinä. Yhtäkkiä kaikki hiljenivät ja miehestä toiseen kulki kuiskaus: „Lenin!..” Salissa kajahti „hurraa” huuto ja taputettiin käsiä.

Vladimir Iljitš nousi puhujakorokkeelle ja katseli meitä hymyssäsuin. Myrskyisästi tervehtien me viivyimme kotvan hänen puheensa alkua. Sitten tuli hiljaisuus ja Lenin aloitti puheensa toivottaakseen meille onnellista matkaa. Hän ei vain puhunut, vaan aivan kuin valoi ajatuksiaan sydämeemme, voimistaen vihaamme vihollisia kohtaan, ja ne kysymykset, jotka meistä olivat tuntuneet ratkaisemattomilta, muuttuivat tavalliseksi, selviksi. Hän puhui siitä, miten meidän on meneteltävä rintamalla, kuinka suhtauduttava puna-armeijalaisiin, väestöön ja miksi niin on tehtävä. Hän valoi meihin täydellisen luottamuksen voittoon.

Puhe päättyi. Taas voimakkaita „hurraa” huutoja ja kauankestäviä suosionosoituksia. Pyyntöihimme jäädä kokouksen loppuun luoksemme toveri Lenin vastasi, että hänellä on kiireisiä asioita Kansankomissaarien Neuvostossa.

Ennen kokouksen avausta meille oli sanottu, että tulisi tervehdyspuheita, mutta Leniniä ei odotettu tulevaksi, ja hänen saapumisensa oli täysi yllätys. Olimme ylpeitä, että Vladimir Iljitš yhä edelleenkin muisti meidät ja piti meistä ivanovolaista.

Puolueen Keskuskomitealta ja toveri Leniniltä saamansa tehtävän Ivanovon osasto täytti kunnialla. Hoperista se kulki Manyšin soille, Kubanille, Dagestaniin ja edelleen pitkin Kaukasiaa osoittaen puna-armeijalaisten mallikelpoista kurinalaisuutta ja uhrautuvaisuutta ja voittaen väestöä puolelleen.

IV

A. I. O V T S I N O V

Vallankumouksen alkaessa palvelin Pohjoisessa laivastossa. Murmanskin vallankumouskomitean aloitteesta muodostettiin merimiesosasto, johon minäkin kuuluin konekiväärijoukkueen päällikkönä.

Osasto, johon olin joutunut, lähetettiin etelään taistelemaan Krasnovin joukkoja vastaan. Useampien asemataistelujen jälkeen meidät siirrettiin Volgalle järjestämään Volgan-Kaspian laivastoa.

Leninin neuvosta Sormovossa alettiin rakentaa raskasta panssarijunaa erikoistarkoituksiin. Sen miehistö käskettiin valita vapaaehtoisista merimiehistä. Päätin lähteä panssarijunaan.

Kun olimme taisteluvalmiit, meidät kutsuttiin Moskovaan. Heti panssarijunan saavuttua Severnaja-asemalle junan luo tuli kaksi autoa. Toisesta autosta tuli Vladimir Iljitš. Hän nousi panssarijunaan, tervehti ja keskusteli pitkään kanssamme. Rakastettu johtajamme kertoi tilanteesta maassamme, sotavaikeuksista, käski meidän pitää korkealla neuvostosotilaiden maineen lippua, kestää sitkeästi vaikeudet ja taistella vihollisia vastaan rohkeasti, kuolemaa pelkäämättä.

Merimiehet vanhoivat Leninille valan puolustaa voittoisesti Neuvostotasavaltaa. Ja heittelipä sota-ajan kohtalo meitä sitten minne tahansa, me muistimme Leninin käskyn ja hänelle vannomamme valan.

Rintamat vaihtuivat toisensa jälkeen. Tykit tekivät työtään. Ja sitten tuli aika, jolloin ne menivät kelvottomiksi.

Sain käskyn matkustaa Moskovaan hakemaan uusia tykkejä. Tehtävää täyttäessäni kohtasin vakavia vaikeuksia. Mitä tehdä? Päätin mennä Leninin luo.

Ja lähdin. Sihteeri sanoi, että Lenin pyytää käymään sisään. Tuskin olin avannut työhuoneen oven, kun Vladimir Iljitš nousi vastaan. Tervehdin Leniniä, ja hän kysyi hymyillen:

— No, toveri merimies, mikä on asianne?

Kerroin vaikeuksistani tykkien hankkimisessa.

— Alkää olko huolissanne, tykkejä saadaan,— sanoi Vladimir Iljitš ja samassa antoi tarvittavat määräykset.

Sen jälkeen Lenin kyseli panssarijunasta ja rintamatilanteesta. Kerroin hänelle, kuinka panssarijunamme oli kerran tuhonnut koko ryhmän hiekkasäkeillä suojattuja vihollisen junia. Vladimir Iljitš nauroi kauan ja tuon tuostakin toisteli: „Kunnon poikia ne merimiehet!” Lenin saattoi minua erittäin sydämellisesti ja kättäni puristaen pyysi sanomaan tovereille paljon terveisiä.